

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
: : învoială : :

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Datoria zilei

P. S. S. Alexandru al Lugoșului pentru cartea bună

Din mîile de probleme, cari ne frământă, nici una nu-i mai actuală, din multele datorii preoțești și creștinești nici una mai arzătoare decît aceea a presei bune. Ea rezumă oarecum și concentrează în sine totalul sbuciumului spre mai bine al vremilor noastre. De aceea problema scrișului creștin este adevărata mare problemă a zilei, și datoria de-a răspîndi și sprijini gândul bun turnat în slove cea dintîi între grijile pastorale.

Altădată am constatat și noi, că frumoasele noastre începuturi de scris religios tînjesc în lipsa de cetitori și rugăm preoțimea să pună mai mult suflet în sprijinirea acestei mișcări. Rezultatul îl așteptăm încă. — Main nou, Preasfințitul Alexandru al Lugoșului, în „Sionul Românesc” din 15 Septembrie, încearcă să deștepte „din somnul cel de moarte” conștiințele amorțite. Amintind într'adevăr frumosul avînt pe care l-a luat cartea bună prin strădaniile Sale, constată, că »nu poate fi liniștit în conștiință păstorul sufletesc, care nu face absolut totul, ca poporul nostru să ajungă la lectură bună și sănătoasă». Și ca să fie mai rodnic acest strigăt de alarmă, reproduce o circulară dată de Don Bosco în 1885, din care dăm și noi o parte, cu acelaș gând:

„Nu stau la îndoială să proclam de dumnezeesc acest mijloc, întrucît s'a folosit de el însuși Dumnezeu spre regenerarea omului. Au fost doară cărțile inspirate, cari au dus învățătura dreaptă în lumea întregă; ne privește deci pe noi să imităm opera cerescului Tată. Cărțile bune răspîndite în popor sunt unele din mijloacele cele mai potrivite de a menține împărăția Mîntuitorului în atâtea suflete. . . Ele sunt cu atît mai necesare cu cît impietatea și imoralitatea astăzi se folosește de această armă ca să facă mare stricăciune în staulul lui Isus Hristos, ca să conducă și târască la pierzare pe cei neprecauți și neascultători. Deci e necesar, să opunem armelor arme. Adugeți, că scrisul, dacă deoparte n'are forța intrinsecă cu care e înzestrat cuvîntul viu, de altă parte prezintă avantajii în anume împrejurări și mai mari. Cartea bună intră pînă și în casele unde nu poate intra preotul, e tolerată pînă și din partea celor răi, sub formă de cadou sau suvenir. Prezintăndu-se nu roșește; neglijată nu se neliniștește; cetitd învață adevărul cu calmitate; disprețuită nu se plînge, și lasă în suflet remușcarea ee uneori aprinde dorul de a cunoaște adevărul; fiind ea însăși pururea gata a-l propune. Cîteodată rămîne acoperită de pulbere pe o meșcioară sau într'o bibliotecă. Nimeni nu se gîndește la ea. Ci vine ora singurătății, sau a melancoliei, sau a durerii, sau a urâtului, sau a nevoiei de distracție, sau a griiei viitorului, și acest prietin credincios își depune pulberea, își deshide foile, și se renouiește întoarcerile minunate ale sf. Augustin, ale fericitului Colombini și a sf. Ignățiu”.

Kalokagathia

— Cîteva gânduri preliminare la o problemă pururi actuală —
de prof. AUGUSTIN POPA.

Filozofi și artiști, Grecii au contopit noțiunea binelui și a frumosului în idealul esteticomoral al „kalokagathiei”. Pe dreptul. Pentru că binele și frumosul sunt raze gemene, țîșnite din acelaș etern izvor de lumină al Dumnezeirii. E bine tot ce se scaldă în vîpaia frumseții morale și e frumos tot ce se potrivește, după legi și măsură, în eterna armonie a binelui artistic. După orice estetică, binele își are frumseța sa netăgăduită și, în schimb, orice ar zice profetii „artei pure”, murdăria și josnicia tot duhoare de putregai răspîndesc oricît s'ar ascunde sub mantaua țesută în aurul frumuseții false.

Pornind din Dumnezeu, pentru a da conținut de eternitate și înfinit lumii mirajurilor trecătoare, binele și frumosul sunt, în aceeaș vreme, două aripi, două brațe divine, cari smulg sufletul omenesc din înțeleștarea materiei și-l ridică spre lumea statornicelor străluciri spirituale.

De aceea marii sînți și adevărații artiști au crescut, pretutindeni și în toate vremile, la poala altarelor. Splendorile infinite din lumea religiei au vrăjit totdeauna privirile de vultur. Dându-le teme și probleme în veci neatînse, arătându-le culmi neajunse, i-a silit în continuu la eforturi supraumane. Sublimul, infinitul s'au sbătut ei să-l înfăptuiască în propria viață, să-l toarne în marmoră, în culori, în sunete și în acest sbucium s'au cristalizat viețile sfinților, au răsărit operele de artă cari poartă pecetea veșniciei. — Tot așa, de altă parte, vuetul credinții, avîntul religios al veacurilor a căutat, în chip firesc și necesar, să se descarce, să se exteriorizeze în creațiuni de frumseță vrednică de Idealul căutat. Domnului mării se cuvine cea mai măreață casă, cea mai fierbinte rugă, supremul efort de frumuseță. În jurul Lui nu poate sta nimic șubreț, amărit, neîngrijit. — Iar, la rîndul lor, aceste întrupări ale frumosului sunt tot atâtea făclii aprinse în noapte, arătând milioanele de peregrini ai vieții drumul spre veșnica cetate a Spiritului.

Nu este deci o simplă întâmplare, că artele toate, fără deosebire, se nasc, cresc, înfloresc și ajung culmea realizărilor în biserică. Nu este opera hazardului acel fenomen constatat de istorie: că timpurile de înflorire religioasă sunt și cele mai bogate în monumente de artă neegalată. Căci nu gustul și priceperea variabilă a unor prelați bogați ori boieri darnici a făcut din biserică întîia și principala sprijinitoare a frumosului. Legătura dintre biserică și artă este tot așa de intimă, adîncă, organică, cum este cea dintre bine și

frumos. Fie că vom socoti arta ca haină în care trebuie să se îmbrace în chip demn idealele divine, fie ca mijloc pedagogic de-a nobilita și înălța prin ea sufletele la Dumnezeu, cultivarea frumosului pentru biserică nu-i lux, nu-i ocupație secundară, ci o necesitate firească și datorie elementară.

Incomparabil mai desăvârșit decît oricare alta, a înțeles și înfăptuit aceste gânduri biserica Romei. Prin grijile și strădaniile ei, fața Europei barbare s'a îmbrăcat, în cursul vremilor, în podoabe neprețuite. Istoria artelor din cele douăzeci de veacuri creștine, ca și istoria întregii noastre civilizații de altfel, se confundă cu istoria creștinismului catolic. Pururi atentă și înțelegătoare la nevoile și preferințele variabile ale timpurilor, ea a creat stilurile artelor și ea posedă capodoperele incontestabile ale tuturor curentelor și tendințelor de artă sănătoasă. Poezia, arhitectura, muzica, pictura, sculptura, artele decorative toate au fost puse de ea, cu desăvârșită pricepere, în slujba lui Dumnezeu și a sufletelor. Dela domurile mărețe, cu masiva lor frumseță monumentală, pînă la crucile de lângă drumuri și mănerele dela uși, dela pânzele lui Raffael pînă la dantela ce acopere altarul, toată peatra și toată bucățica de lemn s'a lucrat cu trudă migăloasă, cu gând înălțat spre Domnul frumuseții, după normele artelor. — Și astăzi, în huetul mașinilor și 'n urletul noului păgânism certat cu Dumnezeu, ea clădește înainte, la poluri ca și la equator, în continentele bătrîne și în insulele Oceaniei, cetățile frumuseții în suflete și în marmoră; sporește neîncetat comoara de frumuseți fără seamăn adunată în sbucium de secole.

Această covârșitoare muncă de încreștinare și civilizare a neamurilor prin apostolia frumosului trebuie să fie pildă și îndem și pentru noi. Dacă vitregia sorții ne-a silit să cioplim noaptea, pe furiș, bisericuțe de lemn, să zugrăvim, cu ochii împânjeniți de lacrimi, chipuri de sînți spiritualizați, datori surtem să păstrăm cu îndoită pietate aceste umile dovezi ale credinței și priceperii străbune, în cari dorm împietrite rugi și lacrimi de veacuri. Și deși astăzi ne sbatem în vîltori grele, luptînd pentru existență, nu-i iertat să pierdem o clipă din vedere această nobilă și pururi actuală datorie, de-a cultiva și a pune frumosul, cu toate manifestările lui, în slujba sufletelor.

Mai mult decît la alte neamuri, se impune această școală a frumuseții în mijlocul neamului nostru. Răutatea veacurilor a

așternut vâl greu peste avânturile lui ideale, fără să-i fi putut înăbuși simțul pentru diferitele înfăptuiri ale frumosului. L-au ținut însă pe loc. Aceste daruri trebuie să trezite, îndrumate, cultivate. Așa se va ajunge nu numai la o impunătoare artă românească, ci și la un suflet românesc nobil, care știe gusta frumuseța și se înfloare de urâtenia răului.

Mai mult decât altele, biserica noastră trebuie să poarte stindardul acestei apostolii în sinul neamului românesc. Spirit din spiritul Romei, noi trebuie să simțim mai bine svăcnirile de viață, curentele de idei și simțiri cari clocotesc și dau atâta putere bisericii-mame. Și dacă forțe majore ne-au încetinat până acum înaintarea, suntem datori să mergem mai grăbit decât alții, ca să nu rămânem prea în urmă.

De aceea, din când în când, trebuie să ne facem un mic control al situației, să-i zicem, estetice; să cercetăm grija ce se pune pentru „podoaba casei Domnului“, începând dela curățenia locașului de închinare și florile de pe altar, până la felul săvârșirii sfințelor slujbe și clădirea de biserică. Vom vedea atunci cât de mult lăsăm de dorit și cât de mult bine s'ar putea face în această direcție sufletelor și neamului.

Suntem datori să-l facem!

Congresul catolic din Magdeburg. Catolicii germani, cei mai bine organizați pe toată linia, și-au ținut congresul anual, în zilele de 5—9 Septembrie, în Magdeburg. Nu a fost, ca în trecut, o răsunătoare manifestațiune de masse. Astădată s'au adunat numai căpeteniile mișcării catolice din toată țara, pentru a supune unui examen temeinic problemele zilei.

În deosebi, tema actualei consfătuiri a fost o nouă orânduire, sistemizare a tuturor, foarte multelor, opere catolice existente în Germania, potrivit programului organic și dinamic al „acțiunii catolice“ recomandate de Sfântul Părinte pentru toate țările. — Prin

prizma acestor idei conducătoare s'a examinat opera săvârșită de congresele catolice într'un răstimp de 80 ani, dela 1848—1928, — referent fiind președintele dietei din Baden, Dr. Baumgartner! — precum și marile probleme religioase, morale, intelectuale, sociale ale zilelor noastre, căutându-se căile cele mai eficace pentru actualizarea ideii catolice în viața și cultura germană.

Congresul, la care a luat parte și nunciul Pacelli, a luat în toate chestiunile hotărâri de mare importanță, efectul cărora nu va întârzia.

Adunarea generală a „Reuniunii de misiuni“ din Lugoj. S'a ținut la 13 Iulie c. Din scurtul raport ce ni-l aduce „Sionul românesc“ din 15 Septembrie trebuie să subliniem două lucruri de importanță, de cari s'a ocupat adunarea.

S'a hotărât, anume, reînființarea „Asociației preoților adoratori“. Un gând cum nu se poate mai norocos. Este, într'adevăr, timpul suprem să dezvoltăm și noi mai intensiv cultul stei euharistii. Să nu uităm, că întreaga viață religioasă, ce pulsează atât de rodnic în biserica latină a zilelor noastre, în acest cult își are centrul, suprema expresie și... supremul izvor de binecuvântare.

S'a discutat apoi și s'a remarcat frumosul progres realizat la *desfacerea produselor presei bune*. S'a constatat totuși, nu cu bucurie, în ce privește editurile Reuniunii, că „Meditațiile“ de Vercruysse, „cari au costat peste 300.000 lei, au încă *un cont neacoperit de 100.000 lei*. Pe lângă toate binevoitoarele recomandări ale Ven. Ordinariate, mulți preoți și multe parohii încă n'au grăbit să se aprovizioneze cu această carte care, dacă se va epuiza, cu greu se va putea avea o nouă ediție a ei“.

Această constatare tristă justifică, durere, încă odată glasul celorce strigă într'una, de atâtea ori în pustie: sprijiniți, răspândiți fără încetare presa și cartea bună!

Pentru Hristos

— Un crâmpieiu din ororile din Mexico —

Barbariile fără pereche, cari se săvârșesc în Mexico cu cinism josnic și netulburat de nimeni, arată mai lămurit decât orice vorbă ipocrizia pretinsei noastre „civilizații“ materialiste. În vremece congresele și „înfrățirile“ internaționale se țin lanț, până când se urlă pe toate străzile lozinci de umanitarism larg toleranță, pace eternă, respectul convingerilor ș. a. în țara terorizată de Calles et Comp. nelegiuirile cele mai abjecte, crimele cele mai înfiorătoare se săvârșesc neconținut, cu zimbet cinic de canibali, fără ca marii „umanitariști“ ai Europei, apărători ai „drepturilor omului“, cari țină cumplit ori de câteori se zădărnicește vre-un mare „gșeft“ de-al „tovarășilor“, să ridice un protest, măcar de formă. Doamne ferește! Doar „opera civilizatoare“ din Mexico o conduce tot unul de-al lor, în numele celorlorași principii.

Un caz, din cele multe, va justifica aceste judecăți, dovedind în aceeași vreme și extraordinara putere a religiei care și în v. XX. pune în fața lumii martiri vrednici de vremile lui Nero.

În 18 Iulie c. a suferit martiriu preotul *Petru Razo*, paroh la Dolores Hidalgo, eparhia Leon din Mexico, împreună cu credinciosul său ajutor, crâșnicul *Ieronim*. Mireasa acestuia din urmă, singura martoră a scenei de groază, istorisește, în „Osservatore Romano“ din 14 Septembrie, trista întâmplare în felul următor.

Bătrân de 65 ani, cu sănătate șubredă, părintele Petru Razo, înfruntând toate primejdiile poruncilor contrare, a rămas în mijlocul turmei sale, săvârșind serviciile religioase ori de câteori era chemat. — În 17 Iulie, după absență de câteva zile, a putut reveni iarăși la locuința sa din colegiul „de la Paz“, pentru a celebra aici sărbătoarea „Sfintei Fecioare din Carmel“, foarte populară în Mexico.

□ □ Folta „Unirii“ □ □

Demagogie cu singhelie

Film imaginar, ce-și are totuși tâlcul său real de Dumitru Neda.

I.

Dă-mi Doamne ce n'am gândit!

Mirarea Delurenilor n'a fost proastă, când le-a venit veste că Trică (=Petru, Petrică) P. Codău umblă după popie. S'au crucit apoi ca de alte celea când l-au văzut fățăindu-se, gras și greoiu, în sutana nouă-nouță și o undă de scârbă le-a năpădit sufletele cinstite, când „ajutorul“ nedorit al păr. Vasile Negrea și-a făcut întâia dată slujba la biserică.

Care va să zică: vestea-povestea de neerezut nu era minciună! Și totuși nu se dumiriau de fel: cum putu s'ajungă asta, așa peste noapte, cum s'ar zice, dela notărășie la popie, „de lângă rochiile nevestii la odăjdiile sfințite“ fără ani de învățătură trudnică și fără caznele vieții de „siminar“? (auxiseră și ei ceva de toate acestea).

— Așa spun cei mari, fi lămurirea preotul Negrea, că-i mare lipsă de fețe bisericesti și caută să mai închidă și ei ochii, dacă-i vorba să popiască pe cineva.

— O fi și așa, îngăimau ei cu jumătate gura. Cu războiul asta multe lucruri bune s'au stricat și multe rânduieli drepte s'au strâmbat.

Alții, vorba ceea, făceau haz de năcaz:

Sărăcă Păunița lui Mitroc. Să vedeți ce-o să se mai umfle în pene, de să crape de ciudă și Anuța și Lenuța și Mărăndița și toate pe câte avea ea pic oarecând pentru oarece. Trică acuma-i vecin, ea-i văduvă de războiu, „dușmancele“ is cu bărbați, iar „doamna“ știu că n'o fi tot acasă de strajă.

De! lumea-i lume și pace bună. Indrugă ea multe și bune și rele. Mai multe rele, c'așai croită pe semne. Gura ei numai pământul o poate astupa. Să i-se năzărească ceva și îndată: Nu știe bărbatul ce știe tot satul. Vorba cântecului: Frunză verde lobodă, gura lumi-i slobodă. Dar dacă-i așa în vreme de pace, când tot creștinul e pe lângă vatra lui, la ce să te aștepți în timp de războiu, când lumea păsărească a muierilor ține hangul?

Fapt e că Trică, peatunci vice-notar în Delureni și holteiu tomnatic, avea mare trecere la femei, fiindcă și el le prindea cu multe de toate: ba c'o rugare pentru milă dela împărăție, ba c'o scrisoare la front, ba c'o „răspundință“ venită din țară străină, dela un prizonier, ba c'o întrebare la „Crucea Roșie“ — ei! și cu câte de toate! Fapt e însă și aceea că povestea isprăvilor acestui slujbaș mios la vorbă, ce era cercetat la locuința mai mult decât la birou, de persoanele ce-aveau vre-o „nevoie“, răsbătuse și la urechile Părintelui, dar fără să-i facă ceva impresie deosebită. „Inter vaccas bos est abbas“ își zicea el, văzându-și de slujba proprie. În daraverile de natură intimă ale altora, în deosebi a mirenilor cu pantaloni, nu-i plăcea să se amestece, din principiu. Știa că în orbirea patimii, vorba

bună-i mazere în perete, dacă nu-i mărgăritar aruncat înaintea porcilor și de câte ori da față cu Trică, care se întorcea din vre-o „vizită“ de pela te miri ce cătăniță¹⁾ și din recvirație, își aducea aminte adagiul: Dixit semper laicus (=semidoctul pățimaș) clero, numquam tibi amicus ero. Deci: nici un pas înafară de rece-rițele raporturilor sociale!

Melodrama: „Trică și de-ale lui“, s'a sfârșit odată cu războiul. L-au petrecut regrete multe și multe suspine crude, dar s'a dus totuși — și dus a fost, pe capul celor din Răstoace, pân'acum, la instalare, duce-s'ar unde și-a dus mutul iapa și mocanul cârlanul, cum l-a scăpat gura pe Mateiu Mărgineanu, el va fi știind de ce (Păscuța nu). D'apoi cine are noroc are, de când naște până moare. (Neamțul zice: der Dumme hat Glück). Și Trică nu-i așa prost să nu priceapă ce va să zică proverbul: la țara orbilor cel cu un ochiu e împărat. Prin urmare: Glück auf! S'a trezit notar. O adunare de dascăli și dascălițe, în „cerc cultural“, o întâlnire la poșta din oraș, un schimb de vorbe cu înțeles și s'alege un notar cu muier și o dascăliță cu bărbat. Gândul popiei vine de sine: doue salarii și pe lângă asta doue oi de mulș: pământ preoțesc, pământ dascălesc. Unde mai pui venitele stolare și venitele ce ți-le poți face singur, ca preot, dacă te pricepi nițel la „în-vărteli“ (vreme ai berechet, stabilitatea e mai asigurată ca la oricare alta dregătorie, iar control, cum îți place. Și, — asta mai ales — nu-ți tot examinează dovezile studiilor făcute). La

¹⁾ Femeie a cărei bărbat e în războiu.

În aceeași zi de 17 Iulie, la amiazi, o trupă de militari, condusă de faimosul general Ignațiu Leal, a încunjurat colegiul, a prins și maltrat pe călugărițele-profesoare cari conduceau institutul, trimițându-le, în urmă, la închisoare. A prins apoi și pe bătrânul preot care, presimțindu-și gloriosul sfârșit, întreabă pe general, că vrea poate să-l împuște. Răspunsul, sarcastic, fu: „Îți fac un mare serviciu, trimițându-te la moarte!” Deocamdată fu dus însă, împreună cu crâsnicul, la temniță. Aici a petrecut în cea mai mare liniște și seninătate scurtească, cum a spus mai apoi un tovarăș de temniță Aug. Alday, prima și ultima sa noapte de prinsoare.

În oraș, vestea acestei dețineri a produs emoție enormă. S'au făcut intervențiuni multe la generalul Leal pentru salvarea preotului. Generalul a rămas neînduplecat. În 18 Iulie, dimineața între orele 6 și 7, un pluton de soldați se opri la ușa temniței. A fost chemat părintele Razo și crâsnicul Ieronim. Cu un camion au fost scoși afară din oraș, pe drumul ce duce la Rincon de Abasola. La câțiva kilometri, mașina oprește, soldații își încarcă armele, gata de execuție. Nici o judecată! Decretul a fost doară flagrant: preotul a ascultat de biserică, iar crâsnicul a rămas cu credință lângă parohul său, împiedecând să ajungă în mâinile sacrilege ale persecutorilor sacruale sfinte ale bisericii! Această vină trebuie plătită cu viața.

Soldații poruncesc lui Ieronim să se despartă de preot..., îl iau în fața puștilor și, în vreme ce preotul îi dă ultima deslegare, el cade mort la pământ. — Părintele Razo stă drept, și întinde mâinile ca Mântuitorul pe cruce, își aruncă privirea spre cer și, cu ultima sforțare, strigă: Trăiască Impăratul Hristos! O detunătură... și părintele Razo se scaldă într'un lac de sânge.

Ucigașii fug speriați de crima mișelească. Oprește, în schimb, mulțimea credincioșilor, cari îngenunchie cu pietate adâncă lângă eroicele victime ale Impăratului Hristos.

In ziua Crucii — târg la Sibiu. În „Lumina Satelor” din 23 Septembrie cetim o nouă ispravă de-a autorităților noastre „creștine”, care, ca atâtea altele, pune încă odată în jalnică lumină stările apocaliptice ale vieții noastre publice. Iată ce ni-se spune:

„Consiliul orașului Sibiu a hotărât acum doi ani să cruțe praznicul din 14 Septembrie, amânând pe ziua următoare târgul cel mare de mărfuri. Doi ani, praznicul fu cruțat. — Dar anul acesta, hotărârea se schimbă. Praznicul fu jertfit. Dedesubturile nu le știm. Intreg târgul vrua de zvonul că hahamii Iudeilor au cumpărat Primăria și Prefectura din Sibiu „cu 40 mii de Lei”, ca să nu amâie târgul pe ziua următoare, pe Sâmbătă, că „era mare ziua Sâmbetei aceia” (era Crăciunul Iudeilor). — Firește, acesta este un zvon din popor (o veche vorbă latinească zice: „vox populi, vox dei”). Destul că lucrurile s'au întâmplat întocmai așa cum spune la evangheliile. Ca nu cumva să „se spurce ziua Sâmbetei” (și să piardă ghișeturile), Iudeii au rugat pe Pilat să zdrobească fluierile celor de pe Cruce, să strice praznicul creștinilor. Și „Pilat” îndată a ascultat cererea Iudeilor. De dragul Iudeilor, a slobozit târgul să ne „zdrobească” praznicul sf. Cruci. Cu huet mare de târg a fost „zdrobit” Vineri toată ziua. Cel ce s'a restignit pe Cruce pentru noi și mântuirea noastră. — La astfel de rușini și de păcate am ajuns în țara noastră cea românească și creștinească. S'apoi ne mirăm de ce ne bate Tatăl ceresc cu atâtea urgii și pedepse”.

De prisos orice comentariu.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe pâr. *Augustin Pop*, ieromonah la s. Mănăstire a Bicsadului, asesor consistorial; pe pâr. secretar epp. *Dr. Gh. Fireza*, director diecezan al „Asociației preoților adoratori”; pe

pâr. *Dr. Ioan Marianescu*, paroh la Cugir; pe pâr. *George Medoia*, paroh și administrator la Bogșa română; pe pâr. *Avram Glidan*, adm. parohial la Clopotiva; pe pâr. *Cornel Nicolescu*, adm. parohial la Santa Maria Orlea; pe pâr. *Sabin Olea* adm. parohial la Cib și pe pâr. *Ioan Vucă* contabil la cassa centrală diecezană.

O înlesnire pastorală. Cel mai nou circular arhidiecezan publică hotărârea luată în ultima conferință a episcopatului nostru, în sensul căreia toți preoții înzestrați cu jurisdicțiune pentru scaunul mărturisirii într'una din diecezele noastre, pot deprinde această putere pe întreg teritoriul provinciei noastre bisericești, ascultând mărturisiri și deslegând pe credincioși în oricare dieceză s'ar afla. — Aceeaș conferință episcopoească din 30 August c. a decis, ca mitropolitul și episcopii să poată da dispense în caz de necesitate momentană nu numai în propria eparhie, ci în oricare dieceză a provinciei noastre bisericești, unde se vor afla ei.

Oprirea colectelor. Ministerul „Sănătății și Ocrotirilor Sociale” prin ordinul Nr. 44369, în urma unei hotărâri luate în consiliul de ministri, oprește complet colectele cu condicile pantahuze. — Hotărârea, motivată de abuzurile săvârșite cu aceste colecte, lovește, ce-i drept, unele parohii sărace, cari pe viitor vor fi lipsite de acest ajutor. Socotind însă repulsiunea ce o trezeau aceste cerșitorii nesfârșite și modul nu totdeauna norocos cum se făceau, apoi pușinul care ajungea din ele la adevărata destinațiune, decisiunea ministerială trebuie socotită ca binevenită. — Păcat numai că nu s'au oprit și alte feluri de colecte și cerșitorii, cari nu se fac de loc mai onorabil și nu sporesc cu nimic prestigiul țării.

Praznicul mănăstirii Prislop. Sâmbătă, în 18 Septembrie, s'a ținut la străvechea mănăstire Prislop obișnuitul praznic de toamnă. Mii de credincioși din toate părțile au peregriinat la locul de închinare, unde însuși Preasfințitul *Alexandru* al Lugojului a pontificat serviciile divine. Impresionantă a fost îndeosebi procesiunea cu sfânta icoană făcătoare de minuni.

Delureni tocmai e vacant postul de învățător și de preot II, — admirabil. Teologia? O nimica deată, cel puțin cât privește pe cursiști. Așadar, îndată: Glück auf, și să mă văd popă în glândă!

Din cancelaria de alături, scriitorul și câțiva oameni se întrebau, uimiți, prin semne, ce l-a apucat așa dintr'odată pe „șeful” de-ai așa vioiu cu „Sărută-mă dascăliță...”

II

Necessitas frangit legem.

Vasile Negrea prinsese și el de veste din bună vreme că Codău visează rochii sfințite, — varietas delectat, — dar își zicea că visurile rămân visuri. Paște murgule iarbă verde... și departe-i Griva de iepure. Afaceri oficioase la chiriarchie l-au convins însă că ceace-i dărea lui o himeră, e un fait accompli. Acolo se trata deja despre apropiata hirotonie a arsisului Codău, cu destinația: Delureni, parohia II.

— Și cum se poate una ca asta? isbucsește el scârbit, dând cu ochii în cancelaria episcopiei de cineva dintre cei sus puși și cu fluință în mersul treburilor din eparhie.

— Precum vezi! răspunde cela înțepat și înțepător. Cred c'ajunge la toți „frații” organul parohial, ca să vadă și cei din afară c'avem o psă arzătoare de preoți, așa că de voie de nevoie, caută să închidem deocamdată ochii multe de toate.

— Cam la prea multe, Sfinția Voastră.

— Așa, spre pildă...

— Așa spre pildă... — la trecutul celor

ce se îmbulzesc să le pună Vlădica mâna în cap și deci la compatibilitatea ori incompatibilitatea plasării lor din punctul de vedere al pastorației. Crede cineva aici la Centru că tocmai săteanul român este atât de uituc și de tâmpit moralmente, încât dacă vede pe cineva în rasă, îndată i-se închină ca unei icoane, fără să-și mai aducă aminte de cele trecute vremi? — Parcă din Saul nu s'a ales Paul —

— Și din tâlharul dela dreapta un sfânt mare, la iuteală, dacă-i permis să vă întregesc.

Cunosc și eu cevașilea Scriptura și istoria Bisericii, dar încheierile la cari am ajuns meditănd asupra acestor cazuri is diametrul opuse celor ce par a fi dătătoare de ton aici în soluționarea chestiilor pastorale ca cea de care-i vorba.

— ? ? ? (Zimbește ironic, răutăcios).

— Pavel, apostolul neamurilor, nu mai calcă, decât în trecere, pe urmele bocherului Saul. Viața acestuia, știți prea bine, se desfășurase în Tarsul Ciliciei și în Ierusalim, viața ăluia se fărâmițează pe căi străine, de câminu-i depărtat, din Asia Mică până în Hispania zilelor acelora și deacolo la Roma. Paul trecând de partea lui Isus celui Răstignit, pierde toate avantajile sociale și materiale câte-i erau asigurate lui Saul, mândria și nădejdea Sanhedrinului. Paul chiar de-și făcea apostolatul pe unde-și petrecuse tinerețele, n'ar fi avut motive să se simtă umilit și rușinat în fața cuiva de viața lui Saul. — Tâlharul de-a dreapta apoi intră, îndată după îndreptare, deadreptul în în raiu și cine cutează să susțină că de mai trăia, bătătoria din nou potecile fărădelegilor

sale de mai nainte. Garantează cineva că Codău e din aluatul ăstora? Mie unuia drept să spun, ca să n'am păcat, în cazul de față mai de grabă-mi vine în minte vorba veche: Lupul își schimbă părul... și vorba Scripturii: Se întoarce câinele la vomitura sa. — Insuși faptul că acest individ are tupeul de-a-și mai arăta mutra în Delureni, după cele ce știe c'a săvârșit acolo, dovedește eclatant că-i lipsește total mentalitatea preoțească-pastorală.

Acum c'o fi lipsă de preoți, — conced. Dar când n-a fost lipsă de preoți întregi și când a fost lipsă de caricaturi sacerdotale, de speculanți în reverendă, de traficanti cu cele sfinte, de uriciunea pustiirii în pastorație?

Și chiar în lipsa asta enormă de preoți, când, să zicem, e de înțeles că trec atâția spre altar prin strecurătoarea mare, n'ar trebui oare din principiu, să fie trimiși în parohiile vacante numai persoane străine și fără legături de rubeenie printre enoriași? Să nu știe oare nime, că cu totul altcum e văzut și ascultat un preot cu antecedentele necunoscute ca unul „ale cărui doruri toate” is știute și de multe ori comentate deja (numai atât?) de mici și de mari înainte de ce s'ar fi apropiat de jertfelnic ori și-ar fi deschis gura să-și învețe credincioșii (și „credincioasele”)? S'apoi dacă quotidiana vilescunt și până și cei mai buni preoți după câțiva ani devin banali, dacă nu odioși, în urma inevitabilelor atingeri zilnice și a conflictelor de multe feluri cu enoriașii, — ce se poate aștepta dela „pastorația” unor figuranți dezavuați a priori? Cu ce încredere poate fi pusă în mâna ăstora o parohie pe viață — specu-

Mii de inimi obidite au găsit atunci alinare în ruga și nădejdea lor spre Domnul, mai ales acum în mizeria cumplită produsă de secetă. Și Domnul a ascultat ruga: după terminarea stei slujbe o ploaie binefăcătoare și blândă a venit să dea nădejdi nouă măcar pentru anul viitor.

Concurs la parohii. P. Ven. ordinariat de Gherla publică concurs, cu termenul de 15 Octombrie, la parohiile: *Tiha Bârgăului* (vicariatul Rodnei) și *Târșeu Lăpușului* (prot. Lăpuș).

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii a treia după „Inălțarea sfintei Cruci», va predica în catedrală pâr. Dr. Coriolan Pop-Lupu, profesor la academia de teologie.

— În vremea din urmă a început o propagandă vie pentru înființarea unui *cor al Blajului*. Socotind starea mai mult decât deplorabilă în care ne găsim sub acest raport până astăzi, ideea trebuie îmbrățișată cu cea mai mare căldură. Este într'adevăr intolerabil, ca un centru de școală și cultură cum este Blajul nostru, să nu aibe nici un cor de dai-Doamne, când ar putea și ar trebui să aibă mai multe chiar, dintre cari unul compus din localnici, care să poată cânta și în vacanțe. — Să sperăm, că noua mișcare, pornită cu mult avânt, va fi sprijinită cu căldură de toți cei chemați și va da roade mai trainice decât încercările similare din trecut.

Cadavre mai tari decât vremea.

Aproape de Milano este un orașel: *Vigevano*, despre care se vorbește și se va vorbi încă mult în presa lumii. Întâmplarea a scos aici la iveală lucruri minunate, cari uimesc nu numai pe cei simplii, ci și pe marii învățați ai zilelor. Făcându-se, anume, reparaturi în frumoasa biserică »San Pietro Martire«, sub altarul principal s'a găsit intrarea la o criptă subterană. Părintele Piselli a coborât în criptă și, spre marea lui mirare, a aflat șase morminte, în care dorm de veacuri șase călugări Dominicani — pe unul din morminte se cetește inscripția: Padre Leone Benedetto Pio 1615 — întregi și necorupți, îmbrăcați în frumoasa lor haină albă neatinsă de

vreme, cu stola după grumazi, cu rozarul în mână, pe piept cu crucea de aramă, așa cum au fost puși spre veșnică odihnă acum sunt trei veacuri și mai bine. Deși nu au fost îmbalsamați, pe fața lor nici o schimbare; până și sprâncenele și genele sunt întregi. — Învățaților din Milano, cari au alergat în cete mari să vadă acest miracol, pâr. Piselli le-a spus, că până acum se știa numai de conservarea cadavrului lui Matteo Carrara, călugărul cu viață sfântă, care a întemeiat biserica, și doarme și el într'un mormânt necercetat de multă vreme. — Acum învățații își sfarmă capul cu deslegarea acestei enigme, ca și care numai catacombele din Palermo și cripta Capucinilor din Roma mai arată. Iar până când ei caută explicarea în compoziția specială a aerului din aceste cripte, poporul aleargă în valuri nesfârșite să vadă minunea.

Mulțumită. Ni-se cere publicarea următoarelor: »Congregația de surori a Preacuratei Fecioare Maria« din Obreja, prin străduințele părintelui protopop *Alexandru Popiu* din Iernut, a primit un dar de peste 20 kg. lână. Mulțumind călduros pentru această danie, surorile roagă pe Dumnezeu să răsplătească însutit jertfa părintelui protopop, și a bunilor creștini cari au contribuit la această faptă nobilă.

Elevi de școală

se primesc în cvartir și cost, pe lângă îngrijire conștientioasă, la o familie germană.

IOSIF BECHTHOLD

(578) 2-2

strada Regele Ferdinand Nr. 41.

Citiți și răspândiți: „UNIREA“

lanții cu talar, din capul locului, nu vânează parohii din cari ar avea gândul să se depărteze — când ar fi de dorit, în interesul pastorației înseși, s'avem o lege care să fixeze un anumit număr de ani (5—10), peste cari nimănuia să nu-i fie îngăduit a rămânea undeva?

— Nici unui păstor sufletesc ca sf. Ion Vianney?

— Nici! De cumva enoriașii (bărbații, nu câteva lelițe) nu-l vor reținea cu forța, ca pe sfântul paroh al sărăciei lui de Ars. — Sunt presemne că lui Codău i-se va întâmpla aidoma?

— Nădăjduim că Sf. Ta o să-l conduci spre culmi senine.

— Nădejde neîntemeiată, din simplul motiv că, dato sed non concessio, chiar să fiu eu nevrednicul cel mai potrivit spre așa ceva, — n'aș avea pe cine conduce. Imi sună și acuma în urechi jalba Vedelor:

Ușor conduci pe un netot;

Mult mai ușor pe-un om cuminte;

Pe-un semidoct nici tu, Părinte,

Nici zeli cerului nu pot!

Nu-i nici o nădejde de izbândă încercând imposibilități daldeastea.

— De omul ăsta toată lumea vorbește bine, replică enervat înalta față bisericească.

— Toată lumea care-i ca el, — similis simili gaudet, — ori care-l cunoaște ca baba nărăvașă pe Sf. Petru!). — La urma urmelor

1) Negrea face aluzie la o scenă hazlie dintre un călugăr duhovnic și o babă „bisericească“ ce-l molesta de multe ori tot povestindu-i că ea vede deseori pe sf. Petru. Odată, exasperat că baba nu mai încetă cu brașoavele ei, o ia din scurt:

din partea mea, poate fi și protopop chiar din ziua sfințirii, dar nu slujitor al altarului la Delurenii. Motivele is ușor de ghicit. Se pare însă că nu interesează pe nimeni.

— Mă rog. Nevastă-sa e denumită învățătoare la postul vacant dela DV. Cum ar fi să purcedem în situația dată? Să-l dispunem pe el la Apus, ca ea să fie singură la Răsărit? Sfinției Tale, ca vădov, n'o să-ți suridă așa ceva? Da ori ba?

Negrea, deși ar fi vrut să scarmine nouile escapade verbale ale celui ce-i sta în față, s'a resignat să termine.

— Aveți drept! reflectează el cândva, distrat.

— Drept încoace, drept încolo — răspunderea pentru conferirea parohiilor o au mai marii bisericești și nu popii dela sate.

— Am luat totul spre statul cunoștinței — mă pot folosi de stilul curial, nu-i așa — și respectele mele!

De prisos să se mai spună, că Negrea nu isprăvi în ziua aceea nici una din trebile pentru cari venise la centru și la oraș.

— Ian spune-mi, maico, cam în ce vreme vezi Dta pe Sf. Petru?

— Așa, după prânz, taică, se dă baba cu vorba.

— Bun. Acum să-mi mai spui: Bei D-Ta ceva la prânz?

— Câte-un păhărel, taică, numai câte-un păhărel.

— Foarte bine, măicuță, foarte bine. Mai bea un păhărel și vei vedea și pe Sf. Pavel.

Și cu asta s'au sfârșit „vedeniile“ babii.

Cea mai bogată carte
de rugăciuni este

Mângăierea Creștinului

de IOAN GENȚ — 550 pag. format de buzun

Cuprinde toate rugăciunile trebu-
cioase de dimineața, seara, la Măne-
Inserat, la mărturisire, cuminecare,
sf. Liturgie și diverse; precum și ca-
tările dela Inserat, Mănecat, Prohod
Cununie.

Costă 80 de Lei legată în pânză peste

Se poate avea la toate librăriile mai de
seamă și la redacția revistei: „VESTITO-
RUL“, Oradea, Parcul Ștefan cel Mare
Nr. 8

(565) 6-

Preot vădov la sate,
caută

econoamă

mai de etate

Informațiuni la Redacția „Unirii“

(341) 2-2

Vasile Hoza

Magazin de ornate bise-
ricești. Vesminte din cel
mai bune stoffe.

Prapori de mătase din Damasc. Candelabr
din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Pot
cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de elopote

Turnătorie de fontă și metal. La
mandă fabric clopote orice mărime
cel mai bun material cu garanție de
ani și se află în depozit dela 10—500 kg

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

(97) 51-

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție
de ani îndelungați, turnate din material de
prima calitate ca înainte de războiu, efep-
tuate în mod artistic. Experiență înde-
lungată, de ani de zile, asigură o muncă
ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 6-?